

quas a patribus accepissem sic anteirem omnes coetaneos meos, ut me nemo aut observantior esset, aut doctior. Ex quo certe efficitur primum me tunc neque voluisse discere doctrinam Evangelii, quam haberem pro impia, neque, si vellem, potuisse, impeditum studiis meae religionis, quibus me totum addixeram. Deinde quod nunc Mosaycas leges et instituta rejicio, id me non facere, neque odio ipsarum rerum, quas a prima aetate dilexi, neque quod eas ignorem, in quibus ediscendis aetatem consumpsi, et quarum scientia plurimos superavi: neque quod servare eas nequeam, quas observavi et diu, et ita studiose, ut earum observandarum summam mihi et facultatem et facilitatem paraverim. ET PROFICIEBAM IN JUDAISMO. Judaismum hic vocat, ut recte colligit Augustinus, quod opponitur Evangelio: nam quod persequeretur Ecclesiam, eo in Judaismo proficisse se dicit. At lex Mosayca rite intellecta non pugnat cum Evangelio: erit ergo Judaismus ea lex cum prave et carnaliter intelligitur. SUPRA OMNES COAETANEOS MEOS. Modeste non se natu majoribus anteposuit. IN GENERE MEO. Id est, judaici generis coetaneos meos. Quasi dicat: Omnes Judaeos mihi aetate aequales studio superabam legis (1). Quamquam quidam hoc, IN GENERE MEO, cum eo, quod sequitur, jungit, isto modo: IN GENERE MEO ABUNDANTIUS AEMULATOR EXISTENS PATERNARUM MEARUM TRADITIONUM. Hoc est, inter contribules ac mei generis Judaeos eminebam studio earum servandarum rerum, quas nostri nobis tradiderunt majores. Sequitur:

(1) Cajetanus.

9.—Cum autem placuit ei, qui me segregavit ex utero matris meae, et vocavit per gratiam suam, ut revelaret filium suum in me, ut evangelizarem illum in gentibus, continuo non acquieci carni, et sanguini, neque veni Hierosolymam ad antecessores meos Apostoles, sed abii in Arabiam, et iterum reversus sum in Damascum.

Supra probaverat se, antequam ad credendum in Christum converteret mentem suam, a nemine didicisse ejus religionis doctrinam. Nunc docet, ne in ipso quidem conversionis suae ad Christum tempore se fuisse doctum ab aliquo, demonstraturus statim, nec, posteaquam Christianus effectus est, doctorem habuisse, qui se Christianae religionis doctrinam doceret; ergo inquit: Deus vocavit me, et quando ab ipso vocatus fui, ipsem et meam mentem rerum Christi illustri cognitione imbuit, atque currevit; post vocationem autem neminem, qui me doceret conveni, sed protinus abii in Arabiam. Quibus rebus id docet, quod ipsi docere propositum est, se scilicet toto illo tempore doctore caruisse. CUM AUTEM, inquit, PLACUIT EI QUI ME SEGREGAVIT EX UTERO MATRIS MEAE, ET VOCAVIT PER GRATIAM SUAM, UT REVELARET FILIUM SUUM IN ME.

Particula ut, aut finalis hic est, et refert se ad proxime praecedens verbum vocavit, hoc sensu: Et vocavit ad id ut revelaret filium suum in me, quod latinorum interpretum maximae parti placet: aut est explosiva, et refert se ad superius verbum, placuit, hoc modo: Cum autem ei qui me segregavit ex utero matris meae, et vocavit per gratiam suam, placuit ut revelaret filium suum in me; in quem sensum Graeca propendunt magis, in quibus αποχαλυψαι legimus, non εις αποχαλυψαι: tum Syra editio huic suffragatur sententiae. Itaque Graeca scholia, et Latini novi scriptores eam potius sequuntur. CUM AUTEM PLACUIT EI, id est, cum Deus sua sponte voluit, cumque illi fuit cordi. Nam ευδοκέω

pro quo, placuit, Latinus posuit, est ita probare aliquid, gratumque habere, ut ejus approbationis causa potissimum ducatur ex prona ad benefaciendum voluntate, quae certe beneficiendi voluntas in Deo caput est totius nostrae felicitatis. Nam etsi Deus bene velit justis, eosque approbet propter ipsorum bona merita, ab ipsius gratia ortum ducentia, tum primus Dei amor erga nos, primaque approbatio, e qua tanquam e fonte omne nostrum derivatur bonum, εὐδοκία est, id est, ingenuus quidam amor sola ipsius, qui amat bonitate nixus, et ea ab una profectus: quem nos amorem beneplacitum haud male vocemus. Et quoniam ex hoc beneplacito, ingenuoque amore Dei omne dicitur nobis beneficiendi principium, idcirco in Christo, in quo Pater benedixit nos omni benedictione in coelestibus, Deus collocasse dicitur hujusmodi εὐδοκία atque beneplacitum (1). Pro eo enim quod in Matthaeo legitur: Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui, graece est, in quo εὐδόκισα, quasi dicat, in quo omne beneplacitum collocavi meum: propterea quod omnis mea benevola erga alios voluntas, in hujus unius amore continetur, meaque erga singulos homines beneplacita, ex hoc uno ortum ducunt beneplacito. QUI ME SEGREGAVIT EX UTERO MATRIS MEAE. Id est, a Synagoga, quae me aluit, ut placet Augustino.

Sed simplicius Chrysostomus, et Graeca scholia, AB UTERO, interpretantur a primo ortu, statim atque sum in lucem editus, vel certe in ipsomet utero, quando primum coepit vivere, quale est quod in psalmo (2): De ventre matris meae tu es protector meus; et in alio (3): Alienati sint peccatores a vulva. Ab ipso ergo genitricis suae utero segregatum se esse a Deo Paulus dicit, segregatum inquam, id est, non eductum ex utero, ut quidam volunt, et in lucem productum, sed selectum et sepositum ad enuntiandum Evangelium. Nam αὐτοὶ ζεῖν proprie dicitur, in iis, quae ut

(1) Matt. xvii. (2) Psalm. LXX. (3) Psalm. LVII.

eximia et praecipua seliguntur, et ad servanda seponuntur, quomodo selectum esse Paulum ex illo constat (1), quod de ipso in Apostolicis Actis scribitur: Vas electionis mihi est, ut portet nomen meum, etc. ET VOCAVIT ME PER GRATIAM SUAM. Id est, quem a puero selegit, eumdem me jam virum factum vocavit ad id obeundum munus, ad quod me selegerat: idque per gratiam suam Paulus gratiae acceptum refert, quod vocatus sit, nec hoc solum, sed quidquid unquam bene operatus est, id totum gratiae divinae tribuit (2). At Deus in Actis, ut affirmat Chrysostomus, vocasse ipsum dicit, quia bonam in eo tanquam materiem vidit, e qua suo postea tempore ministrum eficeret, idoneus qui esset tanto muneri sustinendo atque obeundo. Quippe alia est justorum de se, alia Dei de justis oratio: justi nihil sibi tribuunt, omnia Deo accepta referunt, Deus autem vel minima eorum bona, bonorumve initia et praedicat, et plurimi facit: illud modestiae justorum est, hoc Dei in ipsis eximiae benignitatis: justi in illo animi sui submissionem commendant: Deus in hoc magnitudinem suae in illos bonitatis declarat, et, quod inter se amantum proprium est, certant laudibus inter se, et utrique in alterum mutui amoris sui causam referunt. Sic justi apud Lucam, servi, inquietunt, inutiles sumus, quod debuimus facere fecimus (3). Sic rursus Christus apud Matthaeum (4): Venite, inquit, benedicti Patris mei, possidete regnum, quod paratum vobis est ab origine mundi, sitivi et dedistis mihi bibere, et quae sequuntur in eamdem sententiam. Sed quaerit hoc loco Chrysostomus, quare Deus, quem ad Apostolicum obeundum munus a prima aetate selegit, passus sit Paulum tot annis Evangelio adversari? Ad quam tamen ipse quaestionem nihil respondet; sed responderi potest id permisisse Deum ut et ipsius potentia illustrior redderetur, et fideles ipsi magis in fide confirmarentur. Illa enim ex acer-

(1) Act. ix. (2) Act. ix. (3) Luc. xvii. (4) Matt. xxv.

bo fidei hoste in fidei studiosum defensorem mutatio tam su-
bita, divinae potestatis magnum indicium fuit: quod autem,
qui hostis Evangelii antea fuerat, is postea tanto studio
atque diligentia Evangelium defenderet, argumento erat
id usque eo verum esse, ut vel suos inimicos in assensum
sui convictos pertraheret. Quae res maxime confirmatura
erat fidem Evangelio credentium.

Quare sequitur: **UT REVELARET FILIUM SUUM IN ME** (1).
Nam, ut quidam exponunt illud, **IN ME**, ponitur pro ex-
me, aut pro exemplo mei. Perinde ac si dicat: Me selegit
Deus ad hoc munus, et ex inimico sui studiosum fecit, ut
exemplum in me bonitatis statueret sua, utque hoc in me
edito exemplo cuncti de ipsius benignitate sibi pollicean-
tur omnia, cum me per tot annos in impietate versatum,
nec versatum in impietate solum, sed etiam pietati et ve-
rae religioni bellum quotidie inferentem, ab ipso sic con-
versum videat, non modo ut veritatem agnoscam, sed ut
veritatis defensor sim (2). Quod et ipse Paulus alibi expla-
nat sic scribens: Ideo misericordiam consequutus sum, ut
in me primo ostenderet Christus Jesus omnem patientiam
ad informationem illorum, qui credituri sunt illi. **UT REVE-
LARIT FILIUM SUUM IN ME.** Alii hoc sic, in me, id est, per-
me, mea scilicet praedicatione atque voce. Alii vero, **IN
ME**, id est, mihi: nam de voce et praedicatione statim in-
fra meminit dicens: Ut evangelizarem illum in gentibus.
Quasi ita dicat: Placuit Deo filium suum mihi revelare,
non tantum ut eum ipse cognoscerem, verum etiam ut gen-
tibus ipsum notum facerem. Neque sine causa verbum va-
riavit, sibi revealatum esse Christum, se autem evangeli-
zasse ipsum dicens. Nam aliter Paulo Christi mysterium
notum fuit, aliter gentibus, quibus id Paulus praedicavit.
Paulo namque plene et perfecte magno menti ipsius divi-
nitus infuso lumine, gentibus autem non aequa perfecte.

(1) Chrysost. S. Thom. (2) I ad Tim. I.

Ac praeterea Paulus evangelizabat Christum gentibus,
quia voce tantum ejus vim illis annuntiabat: at vero Paulo
revelatus Christus dicitur, quia non solum infusione coeles-
tis luminis id assequutus est ut Christum cognosceret; sed
multo etiam magis effectione, et impressione imaginis
Christi in ipso, et efficacitatis illius in se illustri experi-
mento, per Christi spiritum ipsi inditum, et in ipso inhabi-
tantem. Quare non sic scripsit, ut revelaret filium suum
mihi, sed sic potius, ut revelaret in me, quo doceret, non
solum sibi voce traditum, neque solum patefactum menti
suae, qui esset Christus, sed in suo etiam animo atque cor-
pore tanquam impresum conspicuum apparere Christum,
hoc est, se totum ab spiritu Christi, qui cordi ipsius infu-
sus, et animum ejus atque corpus pervadens, veterem in
ipso extinguebat hominem, ita effectum esse, et conforma-
tum ad imaginem Christi, ut eum in semet viventem et
agentem videret, ipsumque cognosceret filium esse Dei, ex
iis rebus, quas experiebatur ejus virtute in se effici, et non
solum ex eo quod id Deus affirmasset ipsi. Igitur Paulus
sic vocatus, quid? Quid? **CONTINUO**, inquit, **NON ACQUIEVI
CARNI, ET SANGUINI.** Acquievi, id est, retuli, aut contuli:
sic enim id verbum hoc loco accipi debet, nam graecum
πρὸς αὐθεμῆνην, cuius id loco ponitur, hoc proprie significat uti
infra initio secundi capituli et ipse Latinus vertit interpres.
Sed et Syra editio sic habet: **NON PATEFECI CARNI, ET SAN-
GUINI.** Nam urget Paulus propositum illud suum, a nemine
hominum Evangelii doctrinam accepisse se. Non, enim,
postquam vocatus sum, inquit, causa discendi Evangelii,
carnem, et sanguinem adii; sic enim sanctae Scripturae
more homines vocat. Hebraeis enim homo sanguis et caro
dicitur, ut in illo (1): «Et verbum caro factum est». Et in
illo: Quia igitur pueri participaverunt carni et sanguini;
id est, quia homines erant, et ipse participavit eisdem (2):

(1) Joan. I. (2) Hebr. II.

Et in illo rursus: «Non est nobis collectatio adversus carnem et sanguinem» (1). Et apud Matthaeum denique (2): «Caro et sanguis non revelavit tibi», id est, nemo hominum. At utrum homines universos, an unum eorum genus hac ambage Paulus significat? Chrysostomus Petrum et Jacobum significatos censem: Hieronymus peccatores omnes: ne bis idem, nam statim subjungit: Nec veni Hierosolymam ad antecessores meos Apostolos; tum quod ea vocabula plerumque accipientur in malam partem, ut in illo (3): «Caro et sanguis regnum Dei possidere non possunt»; quanquam id certe non obest; nam et saepe in bonam, et repeti idem bis solet per Epegesin, majoris expositionis causa, idque Paulo familiare est. Itaque non nullis Chrysostomi sententia magis probatur: quod enim Paulus obscurius dixerat hebraica proprietate usus, id statim apertioribus verbis plenum fecisse dicunt, quasi ita dixisset: NON CONTULI CUM CARNE ET SANGUINE, id est, NON VENI HIEROSOLYMA AD ANTECESSORES MEOS APOSTOLOS, eos scilicet, qui antequam ipse Apostolus crearer, Apostoli constituti fuerunt. Sed quid est illud **CONTINUO**, quod dicit? Nam quidam id cum superioribus isto modo conjungunt. Continuo, ut revelavit filium suum in me, abii in Arabiam, id est, nulla mora interposita abii. Alii verius cum verbo acquievi, quod sequitur, copulant isto sensu: Continuo non acquievi, hoc est, retuli, id est, non statim atque sum conversus ad Christum, retuli ad Apostolos, quidquam eorum, quae Christus aut in me fecisset ipse, aut per me fieri vellet. Nam certe post illa tempora, id est, post annos a sua conversione quatuordecim, quod ipse initio capitis sequentis scribit, contulit cum Apostolis doctrinam suam. Sed hoc ipsi nunc tantum erat propositum, ut doceret, se antequam ab ullo doceri posset homine instituisse praedicare Evangelium, quo ex eo verum esse con-

(1) Ephe. vi. (2) Mat. xvi. (3) i Cor. xiii.

staret, id quod initio proposuit, se id a nemine didicisse. Itaque id Syra explanat editio, in qua sic: ET STATIM NON PATEFECI; SED, inquit, ABII IN ARABIAM. Annuntiatus scilicet Evangelium, in Arabia porro aliquandiu commoratus, iterum rediit Damascum, inibique Evangelium annuntiare coepit, quomodo Lucas in Apostolicis Actis scribit (1), quanquam is hujus in Arabiam profectionis non meminit, sed a conversione sua Paulum dicit Damasci Evangelium usque eo studiose atque libere annuntiare coepisse, ut acerbissima in se Judaeorum odia excitaret. Quorum ut declinaret insidias, quas vitae ipsius tendebant, postea Damasco profugerit fune demissus e muro: fieri autem potuit ut de Arabica profectione siluerit, quod aut ea loca Paulus brevi reliquerit, aut certe nihil eis egredit, commemorandum quod esset. Sequitur:

10.—Deinde post annos tres veni Hierosolymam videre Petrum, et mansi apud eum diebus quindecim, alium Apostolorum vidi neminem, nisi Jacobum fratrem Domini.

Ideo declarat quantum temporis commoratus apud Petrum fuerit, ut ex eo Galatis ostendat se intra tam exiguum diem non potuisse fidei doctrinam a Petro discere. Porro dicit neminem alium praeter Jacobum visum a se esse, ut eo occurrat suspicioni dicentium, si minus a Petro, tamen potuisti doceri ab aliquo alio. Et fortasse causa quare neminem Paulus vidit praeter Jacobum et Petrum, ea fuit, cujus Lucas meminit loco supra citato, quod Hierosolymis omnes fideles timerent se cum Paulo coniungere, quod ejus antiquum odium in Ecclesiam scirent, commutationem autem voluntatis in melius, aut nescirent, aut

(1) Act. ix.

suspectam haberent. Sed ut ea, quae dixit, confirmet, iurandum adhibet, dicens:

**II.—Quae autem scribo vobis, ecce coram Deo quia non
mentior.**

Quo iurando, non solum ea quae dixit, sed et quae statim dicturus est, confirmare voluisse est intelligendus. Itaque id ad utraque pertinet, et, ut puto, ad ea quae sequuntur magis, quod ea usitata minus, confirmatione magis egerent. Quis enim fieri posse putaret, ut aut Petrus Apostolorum columen adduceretur, ut simulare vellet ab eo abstinere se, a quo judicaret non esse abstinendum, aut Paulus, vir modestissimus, in publico hominum et magno conventu in os Petrum reprehenderet? Quae tamen facta esse paulo infra, dum causam suam agit, Paulus commemorat. Ad ea igitur quae mox dicturus erat, nequis fingi ab illo crederet, hac obtestatione praemuniit. Itaque sequitur:

I2.—Deinde veni in partes Syriae et Ciliciae, eram autem ignotus Ecclesiis Judaeae, quae erant in Christo.

Id est: Postquam vidi Petrum, et commoratus apud illum sum dies quindecim, relictis Hierosolymis, profectus sum in Syriam, et Ciliciam, in eas scilicet regiones, in quibus, qui me Evangelium doceret, erat nemo, ipse potius, earum regionum homines docui: **VENI**, inquit, IN PARTES SYRIAЕ, ET CILICIAЕ. Haec subiecit, ut narrationis ordo magis constaret.

Nam quod sequitur: **ERAM AUTEM IGNOTUS ECCLESIIS JUDAЕAE, QUAЕ ERANT IN CHRISTO**; non cohaeret cum his, sed cum illo potius quod antecessit, nimirum: Et mansi apud Petrum diebus quindecim, alium autem Apostolorum vidi neminem. Explanat enim causam, quare dum Hierosoly-

mis fuit, cum aliis fidelibus congressus non fuerit. Quia, inquit, illo tempore, quando scilicet apud Petrum diversatus sum, eram ignotus Ecclesiis Judaeae, id est, nemo me de facie noverat, tantum audierant, quam olim odio prosequutus sum religionem Christi, me studiose jam defendere: itaque quod ignotus illis essem, neque ipse illos alloquutus sum, neque me eorum alloquutus est aliquis. Quae ideo Paulus scribit, primo, ut ex eo Galatae intelligerent ipsum, quo tempore Hierosolymis fuit, non annuntiasse Evangelium Judaeis, quod Pauli adversarii falso jactabant dicentes, ipsum servandae legis auctorem illis fuisse. Deinde haec scribit, ut ex eo ostendat, quomodo censem Hieronymus, se dum in Judaea fuit, a nemine potuisse doceri, quando ne agnosci quidem a Judaeis fidelibus potuit propter temporis brevitatem. **TANTUM**, inquit, IN ME GLORIFICABANT DEUM: Quia nimirum audiebant me e Christi hoste effectum esse praecomen Christi, glorificabant autem jure. Nam quod eorum ipsorum, qui ipsi adversari volunt, armis atque consiliis causam suam tuetur Deus, et ad felicem perducit exitum, ea re suam gloriam illustrat maxime. Sed sequitur: